

Satversmes tiesa

Preses relīze

Lieta Nr. 2021-39-01

08.10.2021.

Ierosināta vēl viena lieta par normu, kas paredz pienākumu zemes īpašniekam maksāt pievienotās vērtības nodokli par zemes piespiedu nomu

Satversmes tiesas 2. kolēģija 2021. gada 8. oktobrī ierosināja lietu “Par Pievienotās vērtības nodokļa likuma 1. panta 14. punkta “c” apakšpunkta, ciktāl tas attiecas uz zemes iznomāšanu piespiedu nomas gadījumos, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un 105. panta pirmajam, otrajam un trešajam teikumam”.

APSTRĪDĒTĀ NORMA

- Pievienotās vērtības nodokļa likuma 1. panta 14. punkta “c” apakšpunkts:

“pakalpojumu sniegšana – darījums, kas nav preču piegāde; par pakalpojumu sniegšanu uzskata arī:

c) lietu nomu.”

AUGSTĀKA JURIDISKA SPĒKA NORMAS

Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91. panta pirmais teikums: “Visi cilvēki Latvijā ir vienlīdzīgi likuma un tiesas priekšā.”

Satversmes 105. panta pirmais, otrais un trešais teikums: “Ikvienam ir tiesības uz īpašumu. Īpašumu nedrīkst izmantot pretēji sabiedrības interesēm. Īpašuma tiesības var ierobežot vienīgi saskaņā ar likumu.”

LIETAS FAKTI

Lieta ierosināta pēc akciju sabiedrības “ZEMES ĪPAŠNIEKU ĢILDE” (turpmāk – pieteikuma iesniedzēja) pieteikuma. Pieteikuma iesniedzējas īpašumā ir zeme, uz kuras atrodas

pašvaldības kapitālsabiedrībai piederošs ūdensapgādes objekts, tādējādi radot zemes piespiedu nomas tiesiskās attiecības. Tā kā pieteikuma iesniedzēja nevarēja vienoties ar ēkas īpašnieci par zemes piespiedu nomas maksu, tā vērsās tiesā ar prasījumu par zemes nomas maksas, tostarp par to aprēķināmās pievienotās vērtības nodokļa summas, piedziņu no ēkas īpašnieces. Tiesa noraidīja prasību daļā par aprēķināmās pievienotās vērtības nodokļa summas piedziņu no ēkas īpašnieces.

Periodā, par kuru pieteikuma iesniedzēja izvirzīja savus prasījumus tiesā, tā bija reģistrēta Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā. Savukārt atbilstoši apstrīdētajai normai par zemes nomas pakalpojumu sniegšanu esot jāmaksā pievienotās vērtības nodoklis.

Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka tai kā zemes īpašnieci nevar noteikt pienākumu maksāt pievienotās vērtības nodokli par zemes piespiedu nomu, jo tādā gadījumā apstrīdētā norma būtiski samazinot kopējos ienākumus, ko zemes īpašnieks gūst no sev piederošas lietas iznomāšanas, nesamērīgi ierobežojot tā īpašuma tiesības. Šāda kārtība arī pārkāpjot tiesiskās vienlīdzības principu, jo personām, kas nav reģistrētas Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā, salīdzināmos apstākļos pievienotās vērtības nodoklis par zemes piespiedu nomu neesot jāmaksā. Šādai atšķirīgai attieksmei neesot objektīva un saprātīga pamata, un tā neesot samērīga.

TIESAS PROCESS

Satversmes tiesa ir uzaicinājusi institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – līdz **2021. gada 8. decembrim** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

- Lietas sagatavošanas termiņš ir **2022. gada 8. marts**.

Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

- Lēmums par lietas ierosināšanu pieejams šeit: https://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2021/10/2021-39-01_lemums_par_ierosinasanu-1.pdf

Relīze sagatavota, lai informētu sabiedrību par Satversmes tiesas darbu. Detalizētāka informācija par Satversmes tiesas aktualitātēm, ierosinātajām un izskatītajām lietām pieejama Satversmes tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv. Aicinām sekot līdzi informācijai arī tiesas *Twitter* kontā [@Satv_tiesa](https://twitter.com/Satv_tiesa) un tiesas *Youtube* [kanālā](#).

Zanda Meinarte

Satversmes tiesas

Sabiedrisko attiecību speciāliste

Zanda.Meinarte@satv.tiesa.gov.lv

67830759, 26393803

